

การสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ
ระดับประถมศึกษา, ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
และ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑. การสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ได้แก่

- ๑.๑ ระดับประถมศึกษา (ป.๑-ป.๖) ส่งเป็นทีมละ ๕ คน (ชายล้วนหรือหญิงล้วน หรือคละกันก็ได้)
- ๑.๒ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่งเป็นทีมละ ๕ คน (ชายล้วนหรือหญิงล้วน หรือคละกันก็ได้)
- ๑.๓ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ส่งเป็นทีมละ ๕ คน (ชายล้วน หรือหญิงล้วน หรือคละกันก็ได้)

๒. คุณสมบัติของผู้ประกวด

- ๒.๑ โรงเรียน สถานศึกษา สามารถส่งนักเรียนเข้าประกวดได้โดยได้รับความเห็นชอบเป็นลายลักษณ์อักษร
- ๒.๒ ผู้เข้าประกวดต้องแต่งชุดนักเรียนของสถาบันศึกษาที่ตนสังกัดอยู่
- ๒.๓ นักเรียนสามารถสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะได้ตามบทที่กำหนด
- ๒.๔ โรงเรียนสามารถส่งนักเรียนเข้าร่วมประกวดได้ไม่เกินระดับละ ๑ ทีม

๓. หลักเกณฑ์การประกวด

- บทสวดที่ใช้ในการจัดประกวดสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ มีดังนี้
- ๑) บทบูชาพระรัตนตรัย (อรหัง สัมมาสัมพุทโธ ฯลฯ) (บังคับ)
 - ๒) บทนมัสการพระพุทธเจ้า (นโม ตัสสะ ภะคะวะโต ฯลฯ) (บังคับ) เสร็จแล้วต่อด้วย (เลือกสวดบทใดบทหนึ่ง พุทธคุณ หรือ ธรรมคุณ หรือ สังฆคุณ ทั้งภาษาบาลี และ ภาษาไทย)
 - ๓) บทพุทธคุณ ภาษาบาลี (อิติปิ โส ภควา ฯลฯ) สวดทำนองสังโยค
 - ๔) บทพุทธคุณ ภาษาไทย (องค์ใดพระสัมพุทโธ ฯลฯ) สวดทำนองสรภัญญะ
 - ๕) บทธรรมคุณ ภาษาบาลี (สวากขาโต ฯลฯ) สวดทำนองสังโยค
 - ๖) บทธรรมคุณ ภาษาไทย (ธรรมะคือคุณากร ฯลฯ) สวดทำนองสรภัญญะ
 - ๗) บทสังฆคุณ ภาษาบาลี (สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต ฯลฯ) สวดทำนองสังโยค
 - ๘) บทสังฆคุณ ภาษาไทย (สงฆ์ใดสาวกศาสดา ฯลฯ) สวดทำนองสรภัญญะ เสร็จแล้วต่อด้วย
 - ๙) บทขยสิทธิดาธา ภาษาบาลี (พาหุง ฯลฯ) สวดทำนองสังโยค (บังคับ)
 - ๑๐) บทขยสิทธิดาธา ภาษาไทย (ปางเมื่อพระองค์... ฯลฯ) สวดทำนองสรภัญญะ (บังคับ)

๔. รูปแบบของการประกวด

- ๔.๑ ก่อนที่จะประกวดหรือสวดบทสวดที่คณะกรรมการกำหนด ให้ผู้เข้าประกวดบรรยาย หรือพรรณนาถึงคุณ/อานิสงส์ของบทสวดนั้นๆ ประมาณ ๓ นาที
- ๔.๒ เดินเข้าตรงไปหน้าโต๊ะหมู่บูชาด้วยความพร้อมเพรียงกัน แล้วจึงกราบพระรัตนตรัย แบบเบญจางคประดิษฐ์ ยืนขึ้นแสดงความเคารพธงชาติ และพระบรมฉายาลักษณ์ตามลำดับเมื่อพร้อมแล้ว จึงนั่งลงสวดมนต์
- ๔.๓ กติกาและวิธีการจัดประกวดเบื้องต้นนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับดุลพินิจคณะกรรมการจัดการประกวด

๕. เกณฑ์การให้คะแนน

หลักเกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
๕.๑ ความถูกต้องของอักขระ หมายถึง การว่าตัวอักษร คือพยัญชนะและสระ ได้ถูกต้องชัดเจนตามหลักภาษาไทยและบาลีว่า ตัวควบกล้ำ ตัว ร ตัว ล อักษรสูง อักษรต่ำ ทีฆะ รัสสะ อัฒนะสระ ได้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนของภาษา	๒๐ คะแนน
๕.๒ ความถูกต้องของจังหวะ หมายถึง รู้จักรวรรคตอนว่า ตรงไหนควรหยุด ตรงไหนไม่ควรหยุด ตรงไหนควรว่าติดต่อกันไป ตรงไหนควรเอื้อน (จังหวะที่ถือว่า ผิด คือ จังหวะที่ซ้ำหรือยืดยาวจนเกินไป และหยุดในแต่ละวรรคนานเกินไป)	๒๐ คะแนน
๕.๓ ความถูกต้องของทำนอง หมายถึง เมื่อสวดภาษาบาลีสวดตามสังโยคีวิธีเมื่อสวดภาษาไทย สรรเสริญพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ และบทพาหุง ต้องสวดบทสัทธัญญะให้ถูกต้องตามบทประพันธ์นั้นๆ (ห้ามสวดทำนองเสนาะ)	๒๐ คะแนน
๕.๔ ความไพเราะของน้ำเสียง หมายถึง เสียงที่เปล่งออกมาเต็มเสียง ดังชัดเจน กังวานไพเราะเสนาะหู ไม่แหบหรือเบาจนเกินไป เสียงกลมกล่อม ไม่แตก ไม่พร่า เอื้อนได้ไพเราะ	๒๐ คะแนน
๕.๕ ความพร้อมเพรียงโดยรวม หมายถึง ขณะสวดว่าพร้อมกัน ทั้งอักขระ จังหวะ ทำนอง กลมกลืนเหมือนเสียงเดียวกัน ไม่มีเสียงแตกแยกออกกันไป เช่น หลายคนออกเสียงสูง แต่บางคนออกเสียงต่ำ หรือหลายคนสวดเร็ว หรือพอดี แต่บางคนสวดช้าและลากเสียง เป็นต้น	๑๐ คะแนน
๕.๖ มารยาทและท่าทาง หมายถึง การแต่งกาย ความเรียบร้อยแต่ละคนทั้งคณะ กิริยาที่เข้าไปในสถานที่ประกวด การเดิน เข้าไปในที่ประชุม การเดินเข้า การนั่งคุกเข่า (อิริยาบถขณะสวดมนต์ต้องนั่งคุกเข่าประนมมือ) การกราบ พระรัตนตรัยแบบเบญจางคประดิษฐ์การทำความเคารพธงชาติและการทำความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์ (ไม่ได้ตั้งไว้ไว้ให้กระรัตนตรัยแล้ว เริ่มสวดได้เลย)	๑๐ คะแนน
รวม	๑๐๐ คะแนน

๖. เกณฑ์การตัดสิน

๖.๑ เกณฑ์การตัดสิน "ความถูกต้องของอักขระ" เกณฑ์ที่คณะกรรมการพิจารณาตัดสินคะแนนเกี่ยวกับอักขระ คือ

- ๑) สวดตัว ร เป็นตัว ล ตัด ๑ คะแนน (ทุกครั้งที่สวดผิด)
- ๒) คำควบกล้ำออกเสียงไม่ควบกล้ำตัด ๑ คะแนน (ทุกครั้งที่สวดผิด)
- ๓) สวดผิดคำอื่น นอกเหนือจากนี้ตัดคำละ ๑ คะแนน

๖.๒ เกณฑ์การตัดสิน "ความถูกต้องของจังหวะ" เกณฑ์ที่คณะกรรมการพิจารณาตัดสินคะแนนเกี่ยวกับจังหวะ คือ

๑) ขึ้นบทนำผิดแบบ กล่าวคือต้องขึ้นคำคำเดียว ในบท นโม / สวากขาโต / สุปะฏิปันโน และบทพาหุง หากขึ้นมากกว่าคำเดียวให้ตัดแห่งละ ๑ คะแนน ยกเว้นบทพุทฺธคุณให้ขึ้นว่า อิติปิโส

๒) สวดจังหวะไม่เท่ากัน ช้าบ้าง เร็วบ้าง ให้ตัดแห่งละ ๑ คะแนน

๓) คำคร่อมวรรคที่มีเครื่องหมายยัติภังค์ (-) ต้องเอื้อน (เอื้อนให้เสียงต่อเนื่องไปถึงคำในวรรคถัดไปโดยมิให้เสียงขาด) หากไม่เอื้อนถือว่าผิดจังหวะ ให้ตัดแห่งละ ๑ คะแนน เว้นวรรคก่อนจบ ให้ เอื้อน โดยให้เสียงขาดคำหามิให้เสียงขาดคำให้ตัด ๑ คะแนน เช่นบทสวดภาษาไทยที่ว่า "สัมพุทฺธการุญ - ญภาพ นั้นนรินทร" ต้องเอื้อนคำว่า "รุญ" ให้เสียงขาดจากคำว่า "ญภาพนั้นนรินทร"

๔) สวดเร็วหรือช้าเกินไปทุกบททั้งภาษาบาลีและภาษาไทย ให้ตัดคะแนนได้แต่ต้องให้คะแนนไม่เกินระดับพอใช้

๖.๓ เกณฑ์การตัดสิน "ความถูกต้องของทำนอง" เกณฑ์ที่คณะกรรมการพิจารณาตัดสินคะแนนเกี่ยวกับทำนอง คือ

๑) บทนมัสการพระรัตนตรัยไม่สวดเป็นทำนองนำ คือ คือ มีผู้นำ ๓ คนที่เหลือให้ตาม

๒) การสวดภาษาบาลีตั้งแต่บท นโม เป็นต้นไป ไม่สวดเป็นทำนองสังโยค

๓) การสวดภาษาไทย ไม่สวดเป็นทำนองสรภัญญะตามลักษณะฉันทลักษณ์นั้น ๆ

๔) การประกวัดในรอบคัดเลือกก็ตีรอบชิงชนะเลิศก็ตีสวดบทที่กำหนดให้ไม่ครบและไม่ปฏิบัติตามกติกาที่กำหนดไว้ให้คะแนนได้ไม่เกินระดับพอใช้

๖.๔ เกณฑ์การตัดสิน "ความไพเราะของน้ำเสียง" เกณฑ์ที่คณะกรรมการพิจารณาตัดสินคะแนนเกี่ยวกับน้ำเสียงในการสวดมนต์คือ

๑) สวดใช้น้ำเสียงดังเกินไป ไม่กลมกล่อม หรือเบาเกินไป จนฟังไม่ชัดเจน

๒) เสียงไม่เข้ากัน เช่น เสียงสูง เสียงต่ำ เสียงเล็ก เสียงใหญ่ เป็นต้น

๓) ขึ้นบทนำออกเสียงสูงเหินเกินไป

๖.๕ เกณฑ์การตัดสิน "ความพร้อมเพรียงโดยรวม" เกณฑ์ที่คณะกรรมการพิจารณาตัดสินคะแนนเกี่ยวกับความพร้อมเพรียงในการสวดมนต์ คือ

๑) สวดไม่พร้อมเพรียงกัน เช่น การรับไม่พร้อมกัน เป็นต้น

๒) ผู้สวดนำขึ้นครั้งแรกอาจไม่ชอบใจหรือรู้สึกเพี้ยน ขึ้นบทนำใหม่เป็นครั้งที่ ๒ แสดงถึงความไม่พร้อมให้ตัดคะแนนครั้งละ ๑ คะแนน

๓) สวดข้ามบทที่กำหนด เช่น กำหนดให้สวดทุกบท เมื่อสวดบทพุทฺธคุณจบแล้ว ไม่สวดบทธรรมคุณ ต่อจากบทพุทฺธคุณ แต่ข้ามไปสวดบทสังฆคณเป็นต้น ลักษณะอย่างนี้คณะกรรมการมีสิทธิ์ที่จะพิจารณาให้คะแนนได้ไม่เกินระดับพอใช้

๖.๖ เกณฑ์การตัดสิน "มารยาทและท่วงท่า" เกณฑ์ที่คณะกรรมการพิจารณาตัดสินคะแนนเกี่ยวกับมารยาทและท่วงท่าขณะประกวัดสวดมนต์คือ

๑) ไม่เดินเข้าเข้าไปสถานที่จัดประกวด (หน้าโต๊ะหมู่บูชา)

๒) กราบพระรัตนตรัยไม่พร้อมเพรียงกัน การทำความเคารพพรทงชาติและบรมฉายาลักษณ์ไม่ถูกต้อง (กรณีที่มีการตั้งธงชาติและพระบรมฉายาลักษณ์ไว้)

๓) การนั่ง การเดินเข้า และการลุกขึ้น ไม่พร้อมเพรียงกันทั้งคณะ

๔) ไม่สงบนิ่งในขณะสวด มีอาการไม่สำรวม เช่น มองซ้าย - ขวา เป็นต้น

๕) ความไม่พร้อมอย่างอื่น เช่น การแต่งกายไม่เรียบร้อยทั้งที่อยู่โรงเรียนเดียวกัน เป็นต้น ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการ หากปรากฏว่า ไม่พร้อม กรรมการมีสิทธิ์ให้คะแนนไม่เกินกว่าระดับพอใช้

๗. หลักการพิจารณาตัดสินในกรณี ได้คะแนนเท่ากัน

๗.๑ ถ้ามีกรรมการตัดสิน ๓ หรือ ๕ ท่าน จะใช้วิธีรวมคะแนนจากกรรมการทั้งหมด แล้วหาร (/) ด้วยจำนวนกรรมการ ก็จะได้ผลลัพธ์ที่ถูกต้อง ถือเป็นอันสิ้นสุด

๗.๒ หากวิธีข้างต้นนั้น ยังหาข้อยุติไม่ได้ให้ดูคะแนนพิเศษในช่องคะแนนพิเศษในใบให้คะแนน ว่ามีอยู่หรือไม่ถ้ามีให้เอาคะแนนนั้นมาบวกกับคะแนนที่ได้โรงเรียนใดได้คะแนนมากกว่าถือว่าเป็นผู้ชนะ

๗.๓ ถ้าไม่มีคะแนนพิเศษตามข้อที่ ๗.๒ ให้คณะกรรมการยึดเอาคะแนนอักษร หากโรงเรียนใดได้คะแนนอักขระมากกว่า ถือว่าโรงเรียนนั้นเป็นผู้ชนะ ถ้าคะแนนอักขระเท่ากันอีก ให้ดูคะแนน จังหวะ ทำนอง ฯลฯ เป็นเกณฑ์ตัดสินไปตามลำดับจนกว่าจะสิ้นสุด

๘. รางวัลการประกวด

-รางวัลระดับเหรียญทอง	ถ้วยรางวัล พร้อมเกียรติบัตร และทุนการศึกษา
-รางวัลระดับเหรียญเงิน	
-รางวัลระดับเหรียญทองแดง	
-รางวัลชมเชย ๒ รางวัล	เกียรติบัตร และทุนการศึกษา

หมายเหตุ : มีเกียรติบัตรสำหรับผู้เข้าร่วมประกวดที่ไม่ได้รับรางวัล